

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

Ο/Η μαθητής/-τρια αναπτύσσει τις προσωπικές του απόψεις του/της τεκμηριωμένα σχετικά με τη θέση του συντάκτη του κειμένου και το ερώτημα που έχει τεθεί. Η απάντηση αξιολογείται ως προς:

- την ευστοχία/ακρίβεια/σαφήνεια στην απόδοση των πληροφοριών του χωρίου σε επίπεδο έκφρασης και διατύπωσης του περιεχομένου π.χ. με διαφορετικό λεξιλόγιο από αυτό του αρχικού λεξιλογίου
- την προσέγγιση και την αξιολόγηση κριτικά των ιδεών, στάσεων, συμπεριφορών κλπ. που αναδεικνύονται στο χωρίο, με βάση είτε το συγκείμενο είτε και το περικείμενο του κειμένου
- τη σύγκριση των δοθέντων στοιχείων με ό,τι ισχύει σήμερα, συσχετίζοντας τα στοιχεία αυτά με ανταποκρίσεις, βιώματα και συναισθήματα του/της μαθητή/-τριας
- τα κριτήρια αξιολόγησης της παραγωγής γραπτού λόγου (π.χ. την οργάνωση, τη δομή, τη συνοχή και συνεκτικότητα, την καταλληλότητα των γραμματικών δομών, την ορθογραφία-τη στίξη κ.ά.)

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

Η αλληλουχία στο απόσπασμα επιτυγχάνεται με την ομαλή μετάβαση από τη μια σκέψη στην άλλη - τη λογική οργάνωση των ιδεών του συντάκτη σε σειρά και σε παραγράφους. Η συνοχή επιτυγχάνεται με

εξωτερική σύνδεση π.χ. με ένα ερώτημα *Σαν τι βοήθεια όμως πρέπει να δίνει..., και σαν τι φροντίδα να δείχνει για τον τόπο του;* Απάντηση: *πρέπει να φροντίζει για τη νεώτερη γενεά*

Η συνεκτικότητα: εσωτερική σύνδεση νοημάτων, περιόδων, παραγράφων. Σύνδεση ιδεών με:

- αντίθεση/αντίρρηση:

3^η παράγραφος *Τα σκολειά να καλλιτερέψουν, όχι να γίνουν με περισσότερες τάξεις...*

4^η παράγραφος *Μα η νεώτερη γενιά δεν ανατρέφεται μονάχα με το σκολειό.*

- προσθήκη:

4^η παράγραφος *Των παιδιών ταιριάζουν κυνήγια, παιχνίδια, περίπατοι...*

- φράσεις που δηλώνουν το κοινό νοηματικό κέντρο δύο παραγράφων (της τρίτης και της τέταρτης) και ενισχύουν τη νοηματική τους ενότητα «Πρέπει να φροντίζει για τη νεώτερη γενεά.» (στην 3^η παράγραφο), «Πρώτα απ' όλα αυτήν πρέπει να σεβόμαστε» (στην 4^η παράγραφο). κ.ά.

Μονάδες 10

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

α. Η λέξη πείραμα: (μονάδες 4)

- διευκολύνει την παροχή σχετικών με το θέμα πληροφοριών με συντομία και σαφήνεια, καθώς ενημερώνει γιατί και πώς πραγματοποιήσε με τη συνάδελφό της η συντάκτρια το «αθώο» αυτό πείραμα. *Η σκέψη μας ήταν ότι τα παιδιά... με αυτό που βρίσκεται εμπρός τους*
- προϋποθέτει για ό,τι ακολουθεί, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού (π.χ. ποιο είναι το αποτέλεσμα του πειράματος;)
- επηρεάζει συναισθηματικά τον/την αναγνώστη/-στρια, καθώς μέσω του πειράματος γίνεται αντιληπτό ότι οι έφηβοι έχουν ανάγκη από κάποιον/-α που ασχολείται συστηματικά με τα συναισθήματα, τις σχέσεις τους κλπ. *Όλα, μα όλα τα παιδιά (άνω των 15 ετών, αφού βρισκόμασταν σε Λύκειο) έμπαιναν στο απέναντι γραφείο, για να ρωτήσουν πού είναι η ψυχολόγος τους*
- συνδέει νοηματικά τον τίτλο «Απουσιάζει λόγω ασθενείας» με το περιεχόμενο του προς μελέτη κειμένου, καθώς το αθώο πείραμα πραγματοποιήθηκε με την ανάρτηση αυτής της ανακοίνωσης

β. Χρήση ερωτήσεων/ερωτημάτων: (μονάδες 6)

- προβληματισμό για το τι τελικά θα πρέπει να επιδιώκουμε, για να μεγαλώσει ένα παιδί σωστά. Ένα θέμα που είναι πολύ σοβαρό και σύνθετο και στο οποίο θα πρέπει να δοθεί μία υπεύθυνη απάντηση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνήθως, έχουμε αλληπάλγηλα ερωτήματα (κάτι που διαπιστώνουμε ότι ισχύει και στο κείμενο της Μαριαλένας Σπυροπούλου). *Γιατί τι είναι ένα παιδί σήμερα εάν δεν είναι φορέας της ζωής; Ένας φορέας ελπίδας, μια δύναμη αλλαγής και ανατροπής; ...για να συνεχίσει η ζωή να ανθεί;... να αποκτήσει η χώρα ένα υγιές δυναμικό ανάπτυξης, αξιών και οράματος;*
- επιδίωξη να καλλιεργηθεί ο εσωτερικός διάλογος, η αυτοκριτική, η κατανόηση των ευθυνών που αναλογούν σε κάθε αναγνώστη/-στρια. *Σκεφτόμαστε πόσα παιδιά θα γεννηθούν την ώρα που δυσκολευόμαστε να μιλήσουμε για την πορεία μετά τη γέννηση ενός παιδιού.*
- ρητορική ερώτηση, η οποία διατυπώνεται σαν σχήμα λόγου κι όχι για να απαντηθεί, διότι η απάντηση είναι αυτονόητη. Επομένως, ο στόχος των ερωτημάτων είναι να δοθεί η αναγκαία έμφαση σε όσα προαναφέρονται, να προκληθεί ενδιαφέρον, συγκίνηση κλπ.

Με τα ερωτήματα αναδεικνύεται ο προβληματισμός που προκαλείται από το πείραμα που έχει περιγραφεί προηγουμένως. Έτσι, δημιουργούνται ερεθίσματα στον/στην αναγνώστη/-στρια να διερωτηθεί για το θέμα και μετά από την ανάγνωση του κειμένου.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Στοιχεία περιεχομένου του κειμένου

Ο/Η μαθητής/-τρια ερμηνεύει τη στάση του Έφισ προς τις τρεις αδελφές/θείες του νεαρού, τις οποίες υπηρετεί με αφοσίωση, αλλά χωρίς να ξεχνά τα καθήκοντά του και τις υποχρεώσεις του απέναντί τους. Ο τρόπος/το ύφος του, όταν τους απευθύνει τον λόγο στηρίζεται πάντα στον σεβασμό π.χ. *χαμήλωσε για μια στιγμή το κεφάλι, Κοκκίνισε και ντρεπόταν που κοκκίνιζε, «Μπορώ να πω κάτι; Εάν είναι λάθος, σαν να μην το είπα.»*. Βεβαίως, αυτό δεν ισχύει από την πλευρά των εργοδοτριών του, όταν ο Έφισ προσπαθεί να τις μεταπείσει και εκφράζει τη διαφωνία του για όσα ισχυρίζονται για τον ανιψιό τους *«Μίλησε.»*, *«Μίλησε λοιπόν!»*, *είπε η Νοέμι, αλλά με τέτοια περιφρόνηση που εκείνος πάγωσε*

Ωστόσο, επειδή διαφωνεί σε αρκετά σημεία με τις απόψεις και τη συμπεριφορά των τριών αδελφών προς τον νεαρό συγγενή τους, βρίσκει τη δύναμη να διατυπώσει τις αντιρρήσεις του *Κοκκίνισε και ντρεπόταν που κοκκίνιζε, αλλά αμέσως πήρε θάρρος και ρώτησε, Παρ' όλα αυτά τόλμησε:*

Ο Έφρις διαφωνεί, καθώς θεωρεί ότι οι μεγαλύτεροι στην ηλικία άνθρωποι θα πρέπει να:

- έχουν την ευθύνη να διερευνούν και να κατανοούν τους λόγους για τους οποίους ένα νεαρό παιδί παρασύρθηκε και υπέπεσε σε κάποιο σοβαρό σφάλμα. *«Το παιδί δεν μου φαίνεται κακό. Ανατράφηκε άσχημα μέχρι τώρα. Έχασε τους γονείς του ... και έτσι χάθηκε», «Εδώ τώρα, στο χωριό, δεν ξέρει τι να κάνει. Έχει μαλάρια, ... και να ερωτηθεί.»*
- διασφαλίζουν σε έναν νέο άνθρωπο τη δυνατότητα να εργαστεί, να του προφέρουν στήριξη στην προσπάθειά του να αποφύγει την επανάληψη των «λαθών» του. Να τον καθοδηγούν, ώστε να επανενταχθεί ομαλά στο κοινωνικό σύνολο, π.χ. *Πρέπει να τον ξαναφέρουμε στο σωστό δρόμο. «Είναι όμως ακόμη παιδί, το ξαναλέω. Θα πρέπει να τον βοηθήσουμε, να του βρούμε μια δουλειά.» «Είναι όμως ακόμη παιδί, ... να του βρούμε μια δουλειά.»*
- επαινούν τα θετικά στοιχεία στη συμπεριφορά ενός/μιας νέου/νέας αντί να εστιάζουν στα αρνητικά μόνον δεδομένα π.χ. *«Έχει όμως καλές ιδέες, είναι ευγενικό. Έδειξε ποτέ να μην σας σέβεται;»*
- αναγνωρίζουν ότι οι απόψεις που διατυπώνουν μπορεί να είναι και λανθασμένες -*«Είναι αλήθεια», παραδέχτηκε ο Έφρις, «Όχι, αυτό όχι...», βιάστηκε ν' απαντήσει η ντόνα Έστερ, αλλά και η ντόνα Ρουθ ένευσε αρνητικά.*
- προβληματίζονται και να απορρίπτουν τα κοινωνικά στερεότυπα *«έρωτες με ένα κορίτσι από το χειρότερο σόι του χωριού», «Μια που πάει ξυπόλυτη στο ποτάμι!»,*
- στηρίζουν τον θεσμό της οικογένειας και της ανιδιοτελούς σχέσης μεταξύ των συζύγων *«Πιστεύω ότι θα του έκανε καλό εάν είχε δική του οικογένεια. Εάν αγαπάει πραγματικά εκείνο το κορίτσι..... γιατί να μην τον αφήσετε να την πάρει;...»*